

Puntige reisverhalen vol literatuur en zelfspot van Joost Pollmann **“Schoonheid vind je vaak op de minst voor de hand liggende plekken”**

door Peter Bruyn

Tijdens de pakweg vijftienduizend kilometer die hij door Europa gefietst heeft kreeg hij slechts éénmaal een lekke band, vertelt Joost Pollmann. Van de voormalig directeur van de Stripedagen Haarlem verscheen onlangs het boek ‘Sneu Karma - Regenachtige reisverhalen’. Naar Zwitserland, Nigeria, Brazilië en Rusland, maar ook naar Noordwijk en Hellevoetsluis. Reizen die overigens niet allemaal met het rijwiel zijn gemaakt.

Goed beschouwd gaat het minder om de ‘avonturen’ die de reiziger meemaakt de dan om de wijze waarop Pollmann het beschreven heeft. Compact, ieder woord gewikt en gewogen. Clichés en gemeenplaatsen ontwijkend. Liever één treffend voorbeeld dan een uitgebreide analyse om een bepaalde situatie te karakteriseren.

De schrijver knikt. «De stijl is voor mij heel belangrijk. Economisch taalgebruik. Ik luister echt met m’n ‘binnenoor’ naar wat ik schrijf. Zo raak mogelijk iets kaderen, dat is de uitdaging. Ik geloof dat het de schrijver Flaubert was die sprak over ‘le mot juste’: Zoeken naar precies het goede woord om iets te duiden.»

In 2018 publiceerde Pollmann ‘Schertsfiguur – Mijn leven in 15 stukken’. Ook autobiografisch en al net zo ‘economisch’ geschreven. Ook in dat boek werd flink gereisd. Logisch, meent de schrijver: «Reizen is een goede aanleiding om te observeren. Al geldt dat niet automatisch. Ik heb eens een heel toeristische reis door Japan gemaakt. Daar viel eigenlijk niets aan te beschrijven. Als je voor werk reist, dan heb je niet voor het uitzoeken waar je komt en laat je je meer verrassen. Schoonheid vind je vaak op de minst voor de hand liggende plekken. De uitdaging om op een natte februari-dag door Schalkwijk te fietsen en dan de schoonheid te zien.»

«Wat ook uitmaakt is of je alleen reist of met z’n tweeën. In dat laatste geval ben je eigenlijk altijd toeschouwer, terwijl je in je eentje deelnemer wordt.»

Her en der is ‘Sneu Karma’ reeds geprezen om de zelfspot waarmee de auteur zichzelf portretteert. «Een overlevingsmechanisme? Mmm, ik denk het wel. Het is zeker geen pose. Ik meen het. Toen mijn vorige boek verscheen, ‘Schertsfiguur’, waren er vriendinnen die die titel maar niks vonden en zeiden

dat ik mijzelf zo naar beneden haalde. Maar ik vind dat je je best een beetje bewust mag zijn van je eigen onbelangrijkheid.»

Hoe 'economisch' Pollmann ook schrijft, een kleine luxe of franje permitteert hij zich: Zijn regelmatige flirts met de wereldliteratuur. Nabokov, Eliot, Pamuk, Céline en tal van andere schrijvers komen voorbij. «Tja, dat is de wereld waarin ik leef. Die associaties met schrijvers zijn er voortdurend. En op een goed gekozen plek vind ik dat ook mooi. Toen ik terug kwam uit Afrika en met terugwerkende kracht die Angst voelde, toen voelde ik mij echt verbonden met Céline. De literatuur is mijn biotoop...»

'Sneu Karma - Regenachtige reisverhalen' is verschenen bij Uitgeverij In De Knipscheer

Bron: *Haarlems Dagblad*, 21 juli 2021